

POSTÁS DOLGOZÓ

A POSTÁSOK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

A Postások Szakszervezetének beszámolója a szakmai szakszervezeti kongresszusokra

Az 1986 januárjában tartott XII. kongresszusunk határozatának végrehajtását 1988 októberében a központi vezetőség

Szervezeti élet

A Postások Szakszervezetének Központi Vezetősége a féldíós beszámolót megelőzően javaslatot készített a választott szervek érdekképviselői és érdekegyeztető tevékenységének továbbfejlesztésére. A javaslatot megyei postás aktív-értekezleteken vitatták meg a postás dolgozók, amelyeken nyilatkoztak arról, miképpen lehet a szakszervezet ez irányú munkáját továbbfejleszteni. A beérkezett véleményeket a központi vezetőség a féldíós beszámolóval egyidejűleg megálapította: „... a szakszervezet a munka tartalmának átértékelését, az érdekvédelmi formák és eszközök körének átalakítását; egyszóval egy radikálisabb és érzékenyebb érdekképviselő megvalósítását tűzte napirendre.”

Ennek végrehajtásaként a Postások Szakszervezetének szakítania kell a mozgalom ketős funkciójával (azaz termelési és érdekvédelmi), és vissza kell térnie a szakszervezetek eredeti feladatához, annak minél hatékonyabb érvényesítéséhez, az érdekvédelemhez és érdekképviselőhöz.

Azt, hogy a postás dolgozók milyen szakszervezeti mozgalmat akarnak, azt az októberi központi vezetőségi határozat és akcióprogram, a Szakszervezetek Országos Tanácsának december elején megtartott országos értekezletén elhangzottak alapján, rá egy hétre a központi vezetőségi tagok és az alapszervezeti titkárok együttes ülésén határozták meg.

A központi vezetőség az alapszervezeti titkárokkal együtt kialakította ajánlását az érdekképviselői és érdekegyeztető tevékenység továbbfejlesztésére. Ennek értelmében szervezeti változtatásra 1988-ban nincs szükség, azt a Magyar Posta új szervezeti ismertetésében kell meghatározni, de az érdekeltekről, érdekképviselő és érdekvédelmi funkciók szempontjából meg kell adni a továbbfejlesztés lehetőségét.

Ennek legjelentősebb megjelenési formáját a szakmai tagozatok kialakítása jelentette volna, de akkor ezzel a lehetőséggel egyetlen területen sem éltek az alapszervezetek. Ugyanakkor megerősítette a tagság a szakszervezet azon feladatát, hogy érdekképviselőt nyújt minden dolgozónak, érdekvédelmet pedig csak a szakszervezeti tagoknak.

A postás dolgozók helyzetében jelentős változás következett be 1989. január 1-jei hatállyal, amikor megszűnt a Magyar Posta mint önálló országos hatáskörű szerv, és vállalatként a Közeledési, Hírközlési és Építészeti Minisztérium fel-

értékelte. Jelen beszámoló az azóta eltelt időszak szakszervezeti tevékenységét kívánja összefoglalni.

ügyelete alá került, mely átvette a postai és távközlési tevékenységek ágazatirányítói feladatait. Ezzel a szervezeti változtatással egyidejűleg bejelentették azt is, hogy 1990. január 1-jei hatállyal megszűnik a Magyar Posta mint egységes nagyvállalat, és három önálló vállalat és több kft.-vé fog szerveződni.

A szakmai szervezeti változás előkészítéséről a dolgozók semmilyen információval nem rendelkeztek, és egyre jobban kezdték úgy érezni, hogy róluk döntenek, de nélkülük. Ez az érzés felerősítette a Postások Szakszervezetével szembeni igényeket is. A dolgozók mind erőteljesebben hangoztatták, hogy a szakszervezeti joggyakorlásban ne csak a választott testületi tagok, hanem valamennyi alapszervezet képviselője vehessen részt. Ezáltal közvetlenül mondhasanak véleményt a tervezett intézkedésekről.

A szakszervezet elnöksége első ízben 1989 áprilisában kapott szóbeli tájékoztatást a postára, ezen belül a távközlésre váró feladatokról, és mindazon befolyásoló körülményekről, amelyek az átszervezést indokolják.

Ekkor már körvonalaiiban ismertették, hogy a Magyar Posta átszervezését hogyan is képzelik. Ezért ennek birtokában meg lehetett kezdeni azt a munkát, amely a szakmai szervezet és a szakszervezet szervezeti felépítése között megteremt az összhangot. Elkészült és júniusban kiadtuk — első dolgozói megvitatásra — a „Postai, Távközlési és Műsorszóró Dolgozók Szakszervezetének” alapszabály-tervezetét.

A központi vezetőség júniusi ülésén három, a posta jövőjét meghatározó témában: az új Postatörvény tervezete, a posta szervezetskorszerűsítési programja és a távközlés kiemelt fejlesztési programja — alakította ki, szóbeli tájékoztatás alapján, álláspontját, a következők szerint:

„A kiemelt távközlés-fejlesztési programot csak úgy tudjuk támogatni, ha a technikai fejlődés legalább annyira hasznukra válik a postás dolgozóknak, mint a jobb szolgáltatást igénybe vevő ügyfeleknek. Az új Postatörvényből következően a postai monopóliumot csak olyan ütemben szabad oldani, amely nem veszélyezteti a jelenlegi szolgáltatás biztonságát, tehát zavartalan üzemvitelt biztosít.

A posta szervezetskorszerűsítése miatt nem csorbulhat a postás dolgozók munkahelyi és foglalkoztatási biztonsága. Meg kell védenünk a postás

dolgozók eddig kivívott, megszerzett jogait, a kollektív szerződésben elért eredményeket. Céltunk valamennyi postai, műsorszóró, távközlési és hírlaptevékenységet végző munkavállaló érdekképviselőjének és érdekvédelmének ellátása, függetlenül attól, hogy a Magyar Posta vagy más vállalat dolgozója.”

Az alapszabály megvitatása során a tagság megismerte azokat az új szervezkedési formákat, amelyekre lehetőség nyílik, így világossá vált — amit 1988-ban még nem érzékeltek —, hogy olyan szakszervezeti szervezkedés kell, amely jobban kifejezi a szakmai érdekeket, és egy-egy területen garantálja a dolgozók egységes fellépését. Ezt több területen is erősítették konkrét szakmai problémák, például a hírlapárusoknál, a hírlapkézbesítőknel és az egyesített kézbesítőknél.

1989 közepén a dolgozóknak még semmi konkrét ismeretük nem volt arra vonatkozóan, hogy miképpen lesz a posta átszervezve, és ez egzisztenciálisan kit hogyan érint. Ennek a helyzetnek a feloldását célozta meg az 1989 szeptemberének első hetében megtartott megbeszélőorozat, amely ismételt napirendre tűzte mindhárom említett téma dolgozói megvitatásának összefoglalását, ugyanis a szakszervezeti kezdeményezésre kiadott írásos anyagok alapján valamennyi alapszervezet megvitathatta azokat.

A demokrácia szélesítése és a nyilvánosság fokozása végett a vita összegzését a szakmai érdekeket megjelenítő szakmai tagozatok készítették elő az alapszervezeti titkárokkal kibővített központi vezetőségi ülés részére. Így az 1989. szeptember 8-án megtartott ülésen 311 alapszervezeti titkár és 85 központi vezetőségi tag mondhatta el a dolgozók véleményét a szakmai vezetők részére. A vélemények elhangzottak, de érezhető gyakorlati intézkedések továbbra sem történtek. Ezért a Postások Szakszervezetének Elnöksége nyílt levélben fordult Németh Miklós miniszterelnökhöz, amelyben kérte, hogy az átszervezést csak úgy és akkor hajtsák végre, ha a javasolt vállalatok konkrét formái és a működőképességükhöz szükséges feltételek kialakultak, illetve a három önálló vállalat működőképességét biztosító feltételeket a kormány is garantálja. A kormányzati döntés változatlan feltételek között, de létrejött a posta átszervezéséről.

Ezért november 24. és 26. között Balatonfüreden ismételt alapszervezeti titkárokkal kibővített központi vezetőségi ülésre került sor, melyen részt vett a miniszter és a három vállalat időközben megbízott vezérigazgatója, valamint a szervezést összefogó elnök-vezérigazgató. Erre az időszakra tisztázódott, hogy a vezetőség egyértelmű

XXXV. ÉVFOLYAM

5. SZÁM

1990. MÁJUS

ÁRA: 3 FORINT

Kongresszusi
különszám

célja — bármi áron is — a Magyar Posta 1990. január 1-jei átszervezésének végrehajtása. Posta Vállalattá, Távközlési Vállalattá és Műsorszóró Vállalattá.

Az alapszervi titkárokkal kibővített központi vezetőség kimondta: „... nem az átszervezés ellen, hanem annak kialakult módszere ellen tiltakozik. Elfogadhatatlannak tartja, hogy a létrehozandó három nagy vállalat működőképességének garanciái nélkül megkezdődtek a konkrét szervezetre és személyekre szóló átszervezési munkák.” A szakszervezeti tisztségviselők ismételt követelésére a „Közeledési, Hírközlési és Építészeti Minisztérium nevében a miniszter elfogadta és megerősítette azt, hogy az átszervezés végrehajtásának alapfeltétele a bérlemaradás megszüntetése.”

... A miniszter egyértelműen kijelentette, hogy amennyiben a bérkérdést nem oldják meg kedvezően az említett 28-i Országos Érdekegyeztető Tanács (OÉT) ülésén, az átszervezési munkákat leállítja.”

Az OÉT jogosnak ítélte a postás dolgozók bérpanaszát, mely álláspont kialakulását — megítélésünk szerint — alátámasztotta a Medgyesi Péter miniszterelnök-helyettesnek, az OÉT akkori ülése elnökének a központi vezetőség és a 311 alapszervezeti titkár nevében írt levél. Az OÉT döntését támasztotta alá a „hatók” egységes fellépése is. Ugyanis a közszolgáltatási infrastruktúra területén érintett hat szakszervezet 1989 szeptemberében akciószövetséget hozott létre. Céljuk a közszolgáltatási infrastruktúra területén foglalkoztatott dolgozók meg hatékonyabb érdekvédelme, a kormányval szembeni egységes fellépés.

Az OÉT átlag 20 százalékos adómentes rendkívüli befejezését végrehajtására adott lehetőséget 1990. január 1-jei hatállyal. A döntést a postás dolgozók — elsősorban a postaforgalmi területen — egyértelműen örömmel fogadták.

Ugyancsak a balatonfüredi országos értekezleten állapodtak meg a szakma és a szakszervezet képviselői abban, hogy a vállalat hatáskörébe tartozó és ott rendezendő, mind egyik fél által működési feltételnek tekintett munkavállalói jogokat, mint:

- a szerzett jogok maradéktalan megtartása,
- a változatlan reálértékű szociális ellátás,
- a foglalkoztatási biztonság megőrzésére vonatkozó együttműködési kötelezettség az utódvállalatokkal,
- mindezekhez a megfelelő gazdasági feltételek,
- ár- és költségvetési támogatás a kormány részéről,

mint kötelezettségeket november 30-ig a Postások Szakszervezetével írásba foglalják. A megállapodás létrejött.

A balatonfüredi országos értekezlet javaslata, hogy mindaddig a működő szakszervezeti testületek (alap-, közép- és felső szinten) teljes körűen gyakorolják jogaikat, amíg a választások során az új testületek ki nem alakulnak. Ugyanakkor a szakmai érdekek megjelenítése céljából ott, ahol a partner munkáltatónál szervezeti szétválás következik be, az szb és a bizalmi testület jogait és hatáskörét a kialakuló új szakmai szervezet-hez igazodóan gyakorolja.

A központi vezetőség és az elnökség a három nagyvállalatot érintő közös, illetve az egyes vállalatokat érintő kérdésekben — az 1990 első félévben végrehajtandó választásokig — továbbra is gyakorolja jogait, de a szakmai érdekek megjelenítése végett postai, illetve távközlési szakemberekből, tisztségviselőkből álló szakmai tagozatokkal kibővítve.

Az országos értekezlet a postai átszervezéshez igazodva javasolta, hogy a szakszervezetnek a választások során olyan új szervezetet kell kialakítania, amely igazodik a gazdasági szervezet döntési pontjaihoz, mert enélkül a szakszervezet nem tudja ellátni azt a feladatát, amellyel a dolgozók megbízták. Ennek megfelelően nagyvállalatokként szakmai szakszervezeteket, az egységes érdekvédelem és -képviselő céljából pedig szakmai szakszervezetek szövetségét célszerű létrehozni.

A balatonfüredi országos értekezlet javaslatai alapján a Postai, Távközlési és Műsorszóró Dolgozók Szakszervezetének alapszabály-tervezetét átdolgoztuk, s ezt már a szakmai tagozatokkal kibővített központi vezetőség 1989. december 13-án alkalmasnak találta arra, hogy a választások alapjául szolgáljon.

A központi vezetőség által ideiglenesen elfogadott alapszabály és a magyar szakszervezetek alapszabálya alapján a Postások Szakszervezetét 1989 de-

cemberében — az egyesületi törvény előírásainak megfelelően — hivatalosan bejegyezték.

Ugyancsak ez az alapszabály-tervezet képezte az alapját annak a központi vezetőségi döntésnek, amely megfogalmazta azt a szándéknyilatkozatot — jogfenntartással —, mely alapján a Postások Szakszervezete a Magyar Szakszervezetek Országos Szövetségének alapító tagja. A Postai, Távközlési és Műsorszórás Dolgozók Szövetségének kongresszusa jogosult e döntés felülvizsgálatára.

A balatonfüredi döntésnek megfelelően átdolgozott — a központi vezetőség decemberi ülésén elfogadott — alapszabály alapján 1990 januárjában megindultak az alapszervezeti választások, melyeknek eredményeként 347 alapszervezet jött létre.

Az alapszervezeti választásokat követően kezdődtek meg a területi szakszervezeti választások. Megalakult a 16 területi szakszervezeti bizottság. A szervezeti formát, a működőtendő testületeket és azok hatáskörét mindenütt a tagság határozta meg. Általános tapasztalat, hogy a postaforgalom területén általában a régi szervezkedési formát tartották meg, míg a távközlésnél új működési formákat hoztak létre.

Az érdekképviselő, érdekvédelem erősítésére, a helyi sajátosságok és feladatok figyelembevételével, az alap- és közép-szervek feladataikat, döntési mechanizmusukat önállóan határozták meg, és azt működési szabályzatban rögzítették.

Az alap- és középszervi választásokon a tagság kinyilvánította azt az akaratát is, hogy szakmai szakszervezetekbe kíván tömörülni, és kevés kivételtől eltekintve a tagság igényli a szövetség létrehozását is.

1990. április 19-én tartotta alakuló kongresszusát a Műsorszóró Dolgozók Szakszervezete, mely szintén szándéknyilatkozatban rögzítette a szövetséghez való csatlakozását.

Rétegmunka

Ifjúság

Az 1986. évi választásokat követően a Szakszervezetek Országos Tanácsának kezdeményezésére valamennyi alapszervezetnél ifjúsági tagozatot kellett kialakítani, melynek minden 30 éven aluli fiatal szakszervezeti tag automatikusan tagjává vált.

Az ifjúsági tagozatok létrehozása minden alapszervnél megtörtént, ha volt rá igény, ha nem. Ebből következően ott, ahol nem volt erre külön igény — és ez volt a többség — szinte soha nem működtek a tagozatok. A fiatalok nem érezték saját érdekvédelmi szervezetüknek. Voltak azonban olyan alapszervek is, amelyeknél a fiatalok felfedezték e szervezkedési formában rejlő lehetősége-

ket, és hatékonyan működtették, sőt a most lezajlott alapszervezeti választásokon ismételtlen megalakították a tagozatot.

A Postások Szakszervezete és a SZOT részéről is több kezdeményezés történt a fiatalok megnyerésére, gondjaik feltárása ezen a szervezkedésen keresztül. Megállapítható, hogy nem sok eredménnyel, a fiatalok ugyanis nem érezték magukénak ezt a formát. Úgy értékelhető az ifjúsági tagozatok létrehozása, hogy tipikus esete annak a szervezkedésnek, amelyet felülről kezdeményeznek, úgy, hogy nem ismerik a réteg igényeit.

Az 1990. évi választások során az ideiglenes alapszabálynak megfelelően a fiatalok min-

A postás *üzemi bajnokságban* Budapesten és vidéken több mint 4000-en szerepeltek. A sportágak közül a kispályás labdarúgás a legnépszerűbb, de például Szegeden a tekében, Debrecenben pedig atlétikában és a sakkversenyeken indultak sokan.

Rendszeresen 10 000—12 000-en sportolnak.

Budapesten, majd Pécsen és Szegeden szervezett nyári sportnapközökben 1000—1500 gyermek ismerkedhetett meg a különböző sportágak alapelemeivel.

A *postás sportnapok* a tag-ság által igényelt, és hagyományos rendezvényeink közé tartoznak. Sajnos, 1989-ben a

Nemzetközi kapcsolataink

Szakszervezetünk nemzetközi tevékenységét — a korábbi esztendőkhöz képest — bonyolultabb, ellentmondásosabb körülmények között végeztük. A nemzetközi feszültség fokozatos enyhülése, a világpolitikában végbemenő kedvező folyamatok, Magyarország nyílt külpolitikája növekvő igényeket támasztott nemzetközi tevékenységünk iránt, amelyben nagy szerepet játszik a postán, nem utolsósorban a szakszervezetünknel az utóbbi esztendőkből lezajló folyamat, dinamikus változás.

A kedvező lehetőségek, kerektek jó alkalmat adtak arra, hogy a hazai feladatainkra koncentrálván olyan témaköröket tekintsünk át kellő mélységben, s a témától függően folyamatosan hasznosítsunk, mint például:

- a távközlésfejlesztés, a foglalkoztatás, a szakképzés, átképzés;
- a postai monopólium oldása, a postaigazgatóságok átszervezése, a piaci verseny;
- a postatörvény;
- a sztrájkjog a postai és távközlési szolgálatokban;
- a szakszervezeti törvény alkalmazása;
- a kollektív szerződések, kollektív tárgyalási jog;
- a postai bértárgyalások módjai stb.

A közép- és kelet-európai országokkal kapcsolatos nemzetközi munkánk irányultsága, tartalma — különösen az utóbbi két-három esztendőben — módosult. A kapcsolattartást a tényszerű és konkrét témákban zajló tapasztalatcserék, a nyitottabb véleménycserék, az együttműködés hatékonyságának a növelése, s mindezek érdekében az irások információi gyakoribb cseréje, felhasználása, valamint a rövid időtartamú konzultációk jellemezték.

Az európai tőkés országok szakszervezeteivel a vezetői szintű delegációcserék, a kétoldalú megbeszélések, a tisztviselők részére szervezett szemináriumok egyrészt a kapcsolatok megerősítését szolgálták, másrészt olyan tapasztalatokra igyekeztünk szert tenni, amelyek hasznosíthatók a szakszervezeti, de szakmai munkában is.

Tartalmi előrelépésként értékelhető, hogy nemcsak osztrák és olasz, hanem az NSZK-beli postásszakszervezet kongresszusának a munkájában is részt vehettünk.

Nemzetközi tevékenységünk egyértelműen Európa-centrikus, különös tekintettel a gazdasági integrációkra, a különböző országokban folyó vagy lezajlott távközlési privatizációra, az ezzel kapcsolatos szakszervezeti magatartásra.

Az Európán kívüli kapcsolatainkra továbbra is figyelmet fordítottunk, de ezek fenntartása főként az irások információcsere keretében valósult meg. Egy-egy esetben azonban előfordult, hogy a fejlődő országok delegációi, amelyek közeli országokban folyó tanácskozáson vettek részt, rövid időre hazánkba látogattak.

A Szakszervezeti Világszövetség munkáját figyelemmel kísérve tartalmi, személyi, strukturális megújulást szorgalmaztunk. A világszövetség keretén belül működő Közalkalmazot-

szakmai átszervezés feladatai, bizonytalanságai miatt nem tudtuk megszervezni a kulturális és sportnapokat.

A *postás sportegyesületek*, bár egyre nehezebb anyagi helyzetbe kerülnek, a verseny-sport mellett hozzájárultak a szabadidősport népszerűsítéséhez is. Rendszeresen otthont adtak a különböző munkahelyi, területi sportvetélkedőknek, üzemi bajnokságoknak.

Nemzetközi sportkapcsolataink főleg területi szinten fejlődtek. Több sportágban volt *nemzetközi találkozó*. Bővítettük kapcsolatainkat Olaszországgal. A Nemzetközi Postás Sportszövetség (UISPTT) munkájában folyamatosan részt veszünk.

tak és Rokonszakmabeli Dolgozók Nemzetközi Szövetségének munkájában rendszeresen részt vállalva, tartalmi, szervezeti korszerűsítéseket sürgettünk és sürgetünk, kevés sikerrel.

Gazdálkodás

A gazdálkodási tevékenységet ellátó munkatársak és társadalmi aktívák arra törekedtek, hogy a XII. kongresszuson hozott határozatok végrehajtásához a szükséges anyagi feltételek meglegyenek. Tagságunk érdekvédelméhez szociális, kulturális és sportcélú tevékenységünkhöz az igények és a pénzügyi lehetőségek összhangjának megteremtése volt az elmúlt két éves időszakban is gazdasági munkánk fő feladata.

Szakszervezetünk különböző szintjeit figyelembe véve összebevételeink legnagyobb hányadát (63—66 százalék) a tagdíjbevételek tették ki. Jelentős pénzügyi forrást képzett, első-sorban az alapszervezeteknél, a szociális, kulturális és sportcélokra juttatott vállalati támogatás is (20—24 százalék). E két jogcímen elért bevétel összeg-

A kétoldalú, de a sokoldalú kapcsolataink tapasztalataiból is egyértelműen érzékelhető, hogy a mai európai postai, távközlési szakszervezetek többsége híve az egységes európai szakszervezeti mozgalomnak, ha vannak is kritériumok. Éppen ennek figyelembevételével, eddigi mozgalmi tapasztalataink alapján, felvetődik nemzetközi munkánk orientációjának kérdése, amelyet kongresszusunk hivatott a következő időszakra meghatározni.

A hazánkban megnövekedett idegenforgalom, a szakszervezeti kapcsolatok bővülésének következtében több száz külföldi postás dolgozó, tisztviselő látogat el hozzánk, akiket tájékoztattunk tevékenységünkéről, a változásokról, céljainkról.

Szakszervezetünk erejéhez, lehetőségeihez mérten vállalt részt a szakszervezeti kapcsolatok fejlesztésében, ápolásában, tudatosan törekedve arra, hogy a hasznos tapasztalatokat, gyakorlatot — hazai sajátosságainkat figyelembe véve — munkánkban mielőbb hasznosítsuk, alkalmazzuk.

ezekben a beszámolási időszakban számottevő változás nem következett be.

Az alapszervezeteknél változatlanul a szociális felhasználá-

Időszak	Intézményes		Szociális	Központi
	szülési	temetési		
1988	1732	994	8 316	144
1989	1754	977	11 665	184

Az 1989-ben megemelkedett szociálissegély-volumen azt feltételezi, hogy a szakszervezeti bizottságok még az eddigieknél is nagyobb súlyt helyeztek az egyre nehezebb helyzetben levők megsegítésére. Ehhez természetesen hozzájárult az a tény is, hogy a kifizetések pénzügyi feltételeit ugyanez a tagság a tagdíjból megteremtette.

A területi szakszervezeti bizottságok költségcsintje a tagdíjbevételei szint növekedésével arányosan nőtt, de lényegében azonos létszámellátottsággal és azonos szervezettel végezték a középszintű testületi munkák irányítását és alapszervezeti koordinációs tevékenységüket. Az összes szakszervezeti felhasználási kontingensten belül 7—10 millió forintot tett ki a tsz-bk működése és fenntartása, mely összeg a tagdíjbevételek arányában számítva 15 százalék körül mozgott.

A központi vezetőség felhasználásai a bevételekkel arányosan növekedtek (16—20 millió forint), de ezen belül kellett olyan, a kiadásokat drasztikusan növelő tényezőkkel számolnunk, mint az 1988-ban életbe léptetett új adórendelkezések. Az szja bevezetésével a bérek bruttósítása költségvetésünket terhelte, és ugyancsak nehézséggel kellett szembenéznünk, amikor a bérköltség után fizetett addigi 10 százalékos tb-járadékot 43 százalékra emelték.

sok adták a költségek legnagyobb hányadát. Ezen kiadási csoporton belül jelentőségénél fogva a tagdíjbevételek terhére fizetett segélyeket összegeztük (E Ft-ban):

Így a már a bruttósítás miatt megnövekedett költségeinket ezen intézkedés, sajnos, még tovább növelte. A kényszerű költség-növekedések ellenére az összes szakszervezeti költség megoszlásán belül a kv-szintű felhasználások részaránya nem változott, sőt az 1986/87. évi arányokhoz mérten — már kis-

A vagyoni helyzetünkben beállott változást a mellékelt táblázat részletesen tartalmazza. Mérlegfőösszeget tekintve a növekedés 19,2 millió forint, melyből a forgóeszköz-növekedés 10,8 millió forintot tesz ki. Az alapszervezetek pénzügyi helyzete is jelentősen javult: a 6,8 milliós forgóalap 1989. december 31-ig 17,2 millió forintra emelkedett.

Mind a kv-szintű, mind pedig az alapszervezeti vagyongyarápodás egyben a felelősségteljes és takarékos gazdálkodást is bizonyítja, melyet a munkatársak mellett a gazdasági felelősi és számvizsgáló bizottsági tevékenységet társadalmi munkában végző aktívahálózat összességében pontosan és lelkiismeretesen látott el.

A Központi Számvizsgáló Bizottság a gazdálkodást segítő ellenőrzései, észrevételei és javaslatai által elősegítette, hogy munkánkat pénzügyi és számviteli területen is eredményesen végezhattuk el.

Összesítő az alapszervezetek pénzügyi helyzetének változásáról

(ezer Ft-ban)			
Megnevezés	1985. jan. 1.	1989. dec. 31.	Változás
Pénztár	823,1	1 847,2	+ 1 024,1
Pénzintézeti követelés	2940,1	15 214,5	+12 274,4
Tagdíjbélyeg	3011,7	—	— 3 011,7
Üdülőjegy	2033,6	5 045,5	+ 3 011,9
Követelések	659,5	804,7	+ 145,2
Összesen	9468,0	22 911,9	+13 443,9
Kötelezettségek	2707,5	5 733,1	+ 3 025,6
Forgóalap	6760,5	17 178,8	+10 418,3
Összesen	9468,0	22 911,9	+13 443,9

Összesítés a szakszervezeti bevételekről és felhasználásokról

(ezer Ft-ban)										
Megnevezés	1985		1986		1987		1988		1989	
	összeg	%	összeg	%	összeg	%	összeg	%	összeg	%
<i>Bevételek</i>										
Tagdíj (bruttó)	35 970	57,9	40 536	59,7	43 609	62,6	53 841	63,6	72 433	65,9
Központi támogatás	3 213	5,2	3 300	4,8	3 920	5,6	1 983	2,3	926	0,8
Vállalati támogatás	16 650	26,8	17 666	26,0	14 030	20,1	18 744	22,1	22 286	20,3
Egyéb bevételek	6 258	10,1	6 427	9,5	8 122	11,7	10 149	12,0	14 222	13,0
Összes bevétel	62 091	100	67 929	100	69 681	100	84 717	100	109 867	100
<i>Felhasználások</i>										
Apparátus	11 947	19,4	14 097	21,4	14 083	21,8	16 167	20,0	25 782*	25,8*
TSZB-k	5 154	8,4	5 320	8,0	5 536	8,5	6 703	8,3	9 985	10,0
SZOT-nak	4 218	6,8	4 791	7,2	5 294	8,2	5 618	7,0	5 890	5,9
Üdülőberuházás	2 550	4,1	2 975	4,5	850	1,3	1 530	1,9	—	—
Alapszervezetek szoc.	18 269	29,7	18 653	28,2	20 861	32,2	26 495	32,8	31 116	31,1
Alapszervezetek kult.	6 464	10,5	7 336	11,1	7 873	12,1	10 717	13,3	12 887	12,9
Alapszervezetek sport	3 159	5,1	3 538	5,3	3 580	5,5	3 997	5,0	4 087	4,1
Alapszervezetek egyéb	9 898	16,0	9 492	14,3	6 745	10,4	9 461	11,7	10 244	10,2
Összes felhasználás	61 559	100	66 142	100	64 822	100	80 688	100	99 991	100
Eltérés (+, -)	+ 532	—	+ 1 787	—	+ 4 859	—	+ 4 029	—	+ 9 876	—
Ebből kv-nál	— 44	— 8,3	— 134	— 7,5	+ 3 980	72,0	+ 3 700	91,8	+ 3 171	32,1
alapszerveknél	+ 576	+ 108,3	+ 1 921	+ 107,5	+ 879	18,0	+ 329	8,2	+ 6 705	67,9

* Az összeg tartalmazza az 5,5 millió Ft-os ingatlanbeszerzés költségeit is. E tétel nélkül az apparátusi részarány 20,3%.

Összevont vagyonkimutatás az 1985—1989 közötti időszakról

(ezer Ft-ban)							
Eszközök	1985. I. 1.	1989. XII. 31.	Különbözet	Források	1985. I. 1.	1989. XII. 31.	Különbőség
Ingatlanok	8 796,9	23 223,2	+ 14 425,3	Állóeszközök alapja	10 742,7	23 040,7	+ 12 098,0
Berendezés és felszerelés	1 099,9	2 036,8	+ 936,9	Jóléti áe. alapja	5 084,1	—	— 5 084,1
Járművek	845,9	1 203,6	+ 357,7	Forg.eszk. alapja	16 048,1	28 106,4	+ 12 058,3
Jóléti állóeszközök	5 084,1	—	— 5 084,1	Jóléti készletek a.	2 618,7	—	+ 2 618,7
Értékcsökkenés	—	3 422,9	— 3 422,9	Egyéb alapok	5 772,7	6 279,7	+ 507,0
Fogyóeszközök	2 228,7	1 618,0	— 610,7	Szakszervezetünk tartozásai	1 558,8	—	— 1 558,8
Egyéb készletek alapja	3 323,6	2 000,5	— 1 323,1	Egyéb elszámolások függőben	1 043,9	3 279,4	+ 2 235,5
Csekkszámlák, pénztár	19 850,3	32 559,8	+ 12 709,5				
Vállalati üd. szla.	64,8	1 011,3	+ 946,5				
Egyéb elszámolások függőben	3 273,8	3 647,2	+ 373,4				
Szakszervezetünk követelése	59,5	—	— 59,5				
Eredmény számla	—	—	—	Eredmény számla	1 758,5	3 171,3	+ 1 412,8
Összesen	44 627,5	63 877,5	+ 19 250	Összesen	44 627,5	63 877,5	+ 19 250,0

A Postai Dolgozók Szakszervezetének Alapszabálya

(tervezet)

A Postai Dolgozók Szakszervezete, egyik jogutódja az 1945. február 21-én alakult Postások Szabad Szakszervezetének.

A Postai Dolgozók Szakszervezete önálló szakmai szakszervezet, amely az 1989. évi II., az egyesülésről szóló törvény alapján jött létre.

A jelen alapszabályt a Postai Dolgozók Szakszervezetének 1990. május 25–26-án tartandó alakuló kongresszusa fogadja el.

1. § Általános rendelkezések

1. A Postai Dolgozók Szakszervezete a postai, valamint a hírlap- és ahhoz kapcsolódó tevékenységet végző munkavállalók önkéntes, demokratikus társulása.

2. A szakszervezet neve: Postai Dolgozók Szakszervezete (a továbbiakban: PDSZ).

3. A szakszervezet hivatalos bélyegzője: kör alakú, körben a szakszervezet neve, a kör közepén pedig a jelvénye helyezkedik el.

4. A szakszervezet országos hatáskörű társadalmi szervezet, jogi személy. Székhelye: Budapest XIV., Cházár András u. 13. Postafiók 14. 1406.

2. § Célja

1. A tagság érdekeinek védelme és képviselete, érdekeinek megfelelő további jogosultságok megszerzése, azok következetes érvényesítése.

2. A munkavállalók érdekeinek képviselete az élet- és munkakörülményeket érintő kérdésekben, amelyet a Munka Törvénykönyve és más jogszabályok biztosítanak, továbbá amivel a dolgozók közössége megbízta.

3. § Feladata

1. A szakszervezet joga és egyben feladata a dolgozók anyagi, szociális és kulturális téren elért eredményeinek megőrzése, valamint élet- és munkakörülményeiket érintő jogainak és érdekeinek védelme, illetőleg érvényesítése céljából rendszeres tevékenységet fejtsen ki.

2. Részt vállal minden olyan kérdés megoldásában, és közösen fellép minden olyan szervezettel, amelynek céljai egybeesnek a tagság érdekeivel.

3. Fellép a sérelmes döntések ellen, és a rendelkezésre álló eszközökkel érvényesíti a tagság érdekeit. Eltérő álláspontjának a nyilvánosság fórumain következetesen hangot ad.

4. Érdekazonosság alapján támogatja más szervezetek érdekvérvényesítő törekvéseit, ebből a célból minden igénybevehető fórumot felhasznál arra, hogy az érdekeltekkel közösen fellépve — közvetlenül vagy választott megbízottjaik útján — képviselje tagsága érdekeit.

5. A képviselet erősítése céljából nemzetközi kapcsolatokat létesít.

6. Működteti a szakszervezeti információs és tájékoztatói rendszert.

4. § Működésének alapelvei

Önállóság, önkéntesség, demokrácia.

5. § Szakszervezeti tagság

1. A szakszervezet tagja lehet minden magyar állampolgár, és az olyan, magyarországi tartózkodási engedéllyel rendelkező nem magyar állampolgár, aki:

— a postai tevékenységet végző, vagy ahhoz kapcsolódó vállalatoknál, társulásoknál, egyesületeknél, alapítványoknál van munkaviszonyban, vagy ezek nyugdíjasa, illetőleg olyan munkanélküli, akinek utolsó munkahelye a felsorolt munkáltatók valamelyike,

— szakirányú szakmunkástanuló, a technikai, szakközépiskolai, felsőoktatási intézmény dolgozója, hallgatója.

2. A szakszervezet tagjai egyidejűleg más szakszervezetnek is társult tagjai lehetnek. A PDSZ társult tagja az lehet, akire az 5. § 1. pontja nem vonatkozik.

6. § A tagság jogai és kötelességei

1. Joga:

- részt venni a szakszervezet tevékenységében,
- véleményt nyilvánítani, javaslatot tenni és szavazni a szakszervezeti álláspont kialakításáról,
- választott testületei és képviselői útján ellenőrizni a szakszervezet működését és tisztségviselőinek tevékenységét,
- tisztségre választható és választhat,
- jogosult igénybe venni a szakszervezet által nyújtott szolgáltatásokat.

2. Kötelessége:

- az alapszabályt betartani,
- az alapszabályban meghatározott mértékű tagdíjat rendszeresen fizetni.

3. Tagsági viszony keletkezése:

- belépéssel,
- átigazolással.

4. Tagsági viszony megszűntetése:

- a tag kilépésével,
- a tagdíj fizetésének a) megtagadásával,
- bejelentés nélküli háromhavi elmaradásával,
- a tag halálával,
- kizárással.

7. § Szervezeti felépítés és működési rend

1. A szakszervezet alap- és középszervei paritásos, súlyozott paritásos vagy létszámarányos alapon delegálnak a választott testületekbe.

2. Minden alap- és középszerv önállóan alakítja ki saját működési szabályzatát, szervezeti felépítését, és önállóan dönt a rendelkezésére álló anyagi eszközök felhasználásáról.

3. Az alap- és középszervek által választott testületek dön-

tenek arról — saját költségkeretük terhére —, hogy a képviselet ellátására, a szakszervezet ügyeinek intézésére milyen szakapparátust alkalmaznak.

4. A szakszervezetek középszervei jogi személyek, önálló gazdálkodást folytatnak, jogukat szerezhetnek és kötelezettségeket vállalhatnak.

8. § A szakszervezet testületei

1. kongresszus,
2. a titkárok országos tanácsa,
3. intézőbizottság,
4. pénzügyi ellenőrző bizottság (peb),
5. szakmai tagozatok, munkabizottságok.

1. Kongresszus
A kongresszus a szakszervezet legfelsőbb képviseleti és döntést hozó szerve. Hatáskörébe tartozik minden olyan kérdés elbírálása, amely a szakszervezet működését alapvetően befolyásolja.

1.1 A kongresszus kizárólagos hatáskörben dönt

● a küldöttek konszenzusával*:

a) A PDSZ megalakulásáról, megszűnéséről, szervezetről, működésének főbb irányairól,

b) a PDSZ alapszabályának, programjának elfogadásáról, módosításáról,

c) a titkárok országos tanácsának és a pénzügyi ellenőrző bizottságnak a tevékenységéről szóló beszámolókat elfogadásáról,

d) a titkárok országos tanácsának a két kongresszus közötti időszakban végzett tevékenységéről, intézkedéséről szóló tájékoztató elfogadásáról, illetőleg megerősítéséről,

e) a szakszervezet gazdálkodásának és költségvetésének alapelveiről.

* konszenzus = a jogosultak egyetértésben hozott döntése. A szavazásnál a tartózkodás nem akadály a konszenzus létrejöttének, kivéve ha a tartózkodás aránya a szavazásban részt vevők egyharmadát meghaladja.

● a küldöttek kétharmados többségével:

f) más érdekképviseleti szervhez, illetőleg a szövetséghez történő csatlakozásról, kilépésről,

g) minden olyan indítványról és panaszról, amely kizárólag a kongresszus hatáskörébe kerül.

Megválasztja:
a küldöttek titkos többségi szavazatával a PDSZ titkárárt és a pénzügyi ellenőrző bizottság elnökét.

A kongresszus a küldöttek többségi (50 százalék + 1 fő) szavazatával dönt: az ülésen felmerülő azon kérdésekben, amelyek a fenti témákhoz nem kapcsolódnak.

1.2 A kongresszus működése

A kongresszus határozatképes, ha a küldöttek kétharmada jelen van.

A kongresszus összehívására legalább 4-5 évenként kerül sor. A kongresszus összehívását legalább 2 hónappal előbb meg kell hirdetni.

Rendkívüli kongresszust kell összehívni, ha a tagság vagy az alapszervezeteknek legalább az egyharmada kéri.

1.3 A kongresszus teljes jogú résztvevői:

— az alapszervezetek által megválasztott küldöttek,
— a titkárok országos tanácsának tagjai,
— a szakmai tagozatok országos tanácsának vezetői,
— a pénzügyi ellenőrző bizottság elnöke.

2. Titkárok országos tanácsa

A kongresszus két ülése között állást foglal, véleményt nyilvánít a szakszervezeteket érintő időszéri kérdésekben, és dönt azokban az ügyekben, amelyek nem tartoznak az alap- és középszervek, vagy a kongresszus kizárólagos hatáskörébe.

A titkárok országos tanácsa

a) Konszenzussal:

— kialakítja a PDSZ éves programját, állást foglal a napirenden lévő érdekvédelmi, érdekképviseleti, társadalmi, gazdaságpolitikai, szociálpolitikai és művelődéspolitikai kérdésekben,

— dönt a PDSZ gazdálkodásáról, éves költségvetéséről,

— elfogadja a PDSZ szervezési és működési szabályzatát,

— meghatározza a PDSZ székhelyi munkaszervezetét,

— elfogadja a PDSZ végrehajtó szervének és tisztségviselőinek a végzett munkáról szóló beszámolóját,

— meghatározza a nemzetközi tevékenység, éves feladatait, a nemzetközi szervezetekkel való kapcsolat-tartást, a hozzájuk való csatlakozást és kilépést,

— dönt a vállalati szintű általános sztrájk meghirdetéséről. E döntés nem sértheti a területi középszervek önkéntességét; sztrájkban való részvételre senki nem kötelezhető,

— dönt a kongresszus összehívásáról, meghatározza helyét, időpontját, napirendjét, a küldöttek számát, az indítványok beadásának határidejét, valamint létrehozza az indítványokat egyeztető bizottságot;

9. §
A PDSZ tisztségviselői

1. Az országos titkár jogosult a szakszervezet hivatalos képviseletére.

2. Az országos titkár egy személyben felelős a PDSZ testületeinek (8. § 1–5. pont), valamint apparátusának szabályszerű működéséért.

3. Gyakorolja mindazokat a munkáltatói jogokat, amellyel a titkárok országos tanácsa megbízza.

4. Az intézőbizottság két ülése között, utólagos jóváhagyás mellett állást foglal az intézőbizottsághoz tartozó ügyekben.

Titkárok országos tanácsának tagjai

a) változat*:

— országos titkár,
— középszervei területi titkárok,
— alapszervezeti titkárok,
— valamint a közvetlenül delegáltak (szakmai, foglalkozási tagozatok vezetői).

b) változat:

— országos titkár,
— középszervei területi titkárok,
— szakszervezeti középszervekenként 5-5 fő,

— középszerv nélküli alapszervekenként 1-1 fő (kft.-k, alapítványok, egyesületek, nem területi igazgatóságok szakszervezeti szervei).

A titkárok országos tanácsának ülésein tanácskozási joggal vesz részt a pénzügyi ellenőrző bizottság elnöke, és mindazok, akiket tanácskozási joggal meghívunk.

A titkárok országos tanácsa szükség szerint ülésezik. Akkor határozatképes, ha tagjainak több mint a kétharmada jelen van.

Összehívásáról az országos titkár gondoskodik.

A titkárok országos tanácsának üléseiről a tanácskozás lényegét, valamint a döntéseket tartalmazó emlékeztető készül, amelyet nyolc napon belül mindazoknak meg kell küldeni, akiket érint.

* Megjegyzés

Az a) változat elfogadása esetén előreláthatólag 250 fő lenne a titkárok országos tanácsa.

A b) változat esetén pedig mintegy 60 fő.

3. Intézőbizottság

A titkárok országos tanácsának két ülése között az operatív feladatok ellátása az intézőbizottság feladata.

Az intézőbizottság tagjai:

— országos titkár,
— középszervei területi titkárok,
— szakmai, foglalkozási tagozatok vezetői (országos szint).

4. Pénzügyi ellenőrző bizottság

Feladata a szakszervezet gazdálkodásának, pénzügyeinek folyamatos ellenőrzése. Tevékenységéről rendszeresen tájékoztatja a titkárok országos tanácsát, és beszámol a kongresszusnak.

A peb elnökét a kongresszus választja. Tagjait a területi középszervek delegálják.

5. Szakszervezeti munkabizottságok

Feladatuk a testületek munkájának segítése meghatározott témákban, a titkárok országos tanácsának a megbízása alapján.

9. § A PDSZ tisztségviselői

1. Az országos titkár jogosult a szakszervezet hivatalos képviseletére.

2. Az országos titkár egy személyben felelős a PDSZ testületeinek (8. § 1–5. pont), valamint apparátusának szabályszerű működéséért.

3. Gyakorolja mindazokat a munkáltatói jogokat, amellyel a titkárok országos tanácsa megbízza.

4. Az intézőbizottság két ülése között, utólagos jóváhagyás mellett állást foglal az intézőbizottsághoz tartozó ügyekben.

10. § Középszintű (igazgatósági) szakszervezeti testületek

A területi szakszervezeti szervek önállóan alakítják ki saját működési szabályukat, és határozzák meg szervezeti felépítésüket.

11. §

Az alapszervek testületei

Taggyűlés, bizalmi testület, küldöttgyűlés, szakszervezeti bizottság.

Az alapszervek önállóan alakítják ki saját működési szabályukat, és határozzák meg szervezeti felépítésüket.

12. §

Pénzügyi ellenőrző bizottság

A szakszervezeti testületek minden szintjén működtetni kell, legalább 3 főből áll.

13. §

Szakmai foglalkozási tagozatok

Az azonos szakmájú, foglalkozási szakszervezeti tagok szervezetei. Szerepük és fő feladatuk a szakmai érdekek megismerése, feltárása, szintetizálása, közvetítése, képviselete, és az adott dolgozó körben végzendő szakszervezeti munka erősítése. A tagozatok minden szinten kapcsolódhatnak a partner szakszervezeti testületekhez.

A partner szakszervezeti testületek jogait és hatáskörüket megoszthatják, vagy átruházhatják az adott testület egyszerű többségi döntése alapján a megfelelő szintű szakmai tagozatokra.

14. §

A szakszervezet pénzügyi alapja és gazdálkodása

A szakszervezet pénzügyi alapja a befizetett tagdíjakból, valamint egyéb bevételekből áll. A tagság védelmére, támogatására elkülönített forrásokat hozhat létre.

A tagdíj mértéke

A szakszervezeti tagdíj a mindenkori bruttó jövedelem egy százaléka. Azoknak a szakszervezeti tagoknak, akiknek a keresete nem éri el a személyi jövedelemadó fizetésére megállapított összeg határát, 0,8 százalék tagdíjat fizetnek.

„a” változat:

a nyugdíjasok, a gyese, gyeden lévők és a sorkatonák egységesen havi 10 forint tagdíjat fizetnek.

„b” változat:

az alapszervezetek saját hatáskörben határozzák meg a tagdíj mértékét.

A társult tag önként ajánlott tagdíjat fizet, amelynek mértéke nem lehet kevesebb havi 30 forintnál.

„a” változat:

az alapszervezetek a tagdíjbevétele 60 százalékával, az egyéb tagok teljes tagdíjával önállóan gazdálkodnak, s a tagságnak tartoznak felelősséggel.

„b” változat:

az alapszervezetek a tagdíjbevétele 50 százalékával, és az egyéb tagok teljes tagdíjával önállóan gazdálkodnak, s a tagságnak tartoznak felelősséggel.

Budapest, 1990. május 9.

A Távközlési Dolgozók Szakszervezetének Alapszabálya

(tervezet)

A Távközlési Dolgozók Szakszervezete egyik jogutódja — és egyben elismeri más érintett szervezetek jogutódlását — az 1945. február 21-én alakult Postások Szabad Szakszervezetének.

A Távközlési Dolgozók Szakszervezete önálló szakmai szakszervezet, amely az 1989. évi II., az egyesülésről szóló törvény alapján jött létre.

A jelen alapszabályt a TDSZ 1990. május 27-28-án tartandó alakuló kongresszusa fogadja el.

1. §

Általános rendelkezések

1. A Távközlési Dolgozók Szakszervezete a távközlési tevékenységet végző, illetve az ehhez kapcsolódó munkavállalók önkéntes, demokratikus társulása.

2. A szakszervezet neve: Távközlési Dolgozók Szakszervezete. (Továbbiakban: TDSZ).

3. A szakszervezet országos hatáskörű társadalmi szervezet, jogi személy. Székhelye: Budapest. Címe: Budapest XIV. Cházár András u. 13. Postafiók 14. 1406.

4. A szakszervezet hivatalos pecsétje: körbelyegző, köriratban a neve, középen a jelvénye.

A jelvény leírása: zöld mezőben aranyszínű villámok keresztezik egymást 90 fokos szögben.

2. §

Célja

1. A tagság érdekében az eddig elért szakszervezeti jogok megőrzése, új érdekvédelmi, érdekképviseleti jogok megszerzése és érvényesítése.

2. A munkavállalók érdekeinek védelme és képviselete, érdekeinek megfelelő további jogosultságok megszerzése, azok következetes érvényesítése; továbbá azoknak a feladatoknak az ellátása, amelyekkel a dolgozók közössége megbízza.

3. §

Feladatai

1. Képviseli a szakszervezethez tartozó tagság egészét, vagy nagyobb csoportját a Távközlési Vállalatnál, és más, arra illetékes szervnél a feladatkörébe utalt témákban.

2. Részt vállal a távközlési dolgozókat érintő általános érdekvédelmi, érdekképviseleti kérdések megoldásában, közösen fellép minden olyan szervezettel, melynek célja egybeesik tagságának érdekeivel.

3. Fellép a sérelmes döntések ellen, és a rendelkezésére álló eszközökkel érvényesíti a tagság érdekeit. Eltérő álláspontjának a nyilvánosság fórumain következetesen hangot ad.

4. A TDSZ képviselete a nemzetközi kapcsolatokban.

5. A TDSZ információs és tájékoztatási rendszerének működtetése.

4. §

Működésének alapelvei

Függetlenség, önállóság, az önkéntesség, a demokrácia, a konszenzusra törekvés, a szolidaritás, a kisebbség véleményének tiszteletben tartása.

5. §

A szakszervezet felépítésének elvei

1. Minden szakmai alap- és középszervezet ezen alapszabály keretei között önállóan alakítja ki szervezeti felépítését, működési szabályzatát, és dönt a rendelkezésre álló anyagi eszközök felhasználásáról.

2. A szakszervezet alap- és középszervezetei paritásos alapon az alapszervezetek által delegált képviselőket küld felsőbb testületekbe.

3. Dönt a képviselet ellátásáról, valamint arról, hogy a szakszervezet ügyeinek intézésére milyen szakapparátust alkalmaz.

6. §

Szakszervezeti tagság

A szakszervezet tagja lehet:

- a Távközlési Vállalatnál, a távközlési tevékenységhez kapcsolódó, vagy ahhoz közellátó társaságoknál munkaviszonyban álló dolgozó, szakmunkástanuló, technikumi, szakközépiskolai tanuló, felsőoktatási intézmény dolgozója, hallgatója;
- aki távközlési munkahelyéről ment nyugdíjba;
- olyan munkanélküli, aki utolsó munkaviszonyában a Távközlési Vállalatnál, vagy ahhoz kapcsolódó intézménynél volt munkavállaló és egyben szakszervezeti tag;
- aki elfogadja a TDSZ alapszabályát, és eleget tesz tagdíjfizetési kötelezettségének.

7. §

A tagok jogai és köteleességei

Jogok:

1. a szakszervezeti tag szakmai szervezeti tisztségre választhat és választható, kivéve, ha a közügyek gyakorlásától eltiltották;

2. véleményt nyilvánítani, javaslatot tenni és szavazni a szakszervezeti álláspont kialakításakor;

3. munkaügyi, bérügyi, jogi, szociális és egyéb problémáival tanácsért, támogatásért, védelemért fordulhat bármely szintű szakszervezeti szervhez;

4. a szakszervezeti szolgáltatások igénybevételéhez;

5. választott testületei és képviselői útján ellenőrizni a szakszervezet működését és

tisztségviselőinek tevékenységét.

Köteleességek:

1. a jóváhagyott alapszabály betartása;

2. a tagdíj rendszeres fizetése. A tagdíj mértéke a mindenkori bruttó jövedelem 1 százaléka. Azok a szakszervezeti tagok, akiknek keresete nem éri el azt az összeget, amely már személyi jövedelemadó fizetésére kötelezett, 0,8 százalékos tagdíjat fizetnek.

a) a nyugdíjasok, a gyese, gyeden lévők és a sorkatonák egységesen havi 10 forintot fizetnek.

b) az alapszervek saját hatáskörben határozzák meg a tagdíj nagyságát.

A társult tag önként felajánlott tagdíjat fizet, melynek összege nem lehet kevesebb havi 30 forintnál.

A szakszervezeti tagság megszűnik:

1. a tag kilépésével, kizárással;

2. a tagdíj fizetésének a) megtagadásával, b) bejelentés nélküli három havi elmulasztásával;

3. a tag halálával.

8. §

A szakszervezet testületei

1. a szakszervezeti kongresszus;

2. titkárok országos tanácsa;

3. intézőbizottság;

4. az alapszervezeti titkárok területi tanácsa;

5. alapszervezeti taggyűlés, bizalmi testület, küldöttgyűlés;

6. szakszervezeti bizottság;

7. pénzügyi ellenőrző bizottság (peb), munkabizottságok minden szinten.

9. §

Kongresszus

A kongresszus a szakszervezet legfelsőbb képviseleti és döntést hozó szerve. Hatáskörébe tartozik minden olyan kérdés elbírálása, amely a szakszervezet működését alapvetően befolyásolja.

A kongresszus kizárólagos hatáskörben dönt, a küldöttek konszenzusával:

1. A TDSZ megalakulásáról, megszűnéséről, szervezetről, működésének főbb irányairól.

2. A TDSZ alapszabályáról, programjának elfogadásáról, továbbá annak módosításáról.

3. A gazdálkodás és költségvetés alapelveiről.

* Konszenzus = A jogosultak egyetértésben hozott döntése. A szavazásnál a tartózkodás nem akadály a konszenzus létrejöttének, kivéve, ha a tartózkodás aránya a szavazásban részt vevők egyharmadát meghaladja.

A küldöttek kétharmadának egyetértő szavazatával:

4. A szövetségi hozzájárulásról.

5. A kongresszus elé kerülő indítványokról, panaszokról.

6. Más érdekképviseleti szervekhez, illetőleg a szövet-

séghez történő csatlakozásról, kilépésről.

7. Minden olyan indítványról és panaszról, amely kizárólagosan a kongresszus hatáskörébe kerül.

Megválasztás és visszahívás:

A küldöttek egyszerű többségének (50 százalék + 1 fő) titkos szavazásával:

— az országos titkárt,

— a pénzügyi ellenőrző bizottság elnökét.

A kongresszus a küldöttek többségi (50 százalék + 1 fő) szavazatával dönt: az ülésen felmerülő azon kérdésekben, melyek a fenti témákhoz nem kapcsolódnak.

Működése

A kongresszus határozatképes, ha a küldöttek kétharmada jelen van.

A kongresszus összehívására négyévenként kerül sor.

A kongresszus összehívását legalább két hónappal előbb meg kell hirdetni.

Rendkívüli kongresszust kell összehívni, ha azt a tagság vagy az alapszervezetek egyharmada kéri.

Teljes jogú résztvevői:

— alapszervezetek által megválasztott küldöttek,

— a titkárok országos tanácsának tagjai,

— a pénzügyi ellenőrző bizottság tagjai,

— a szakmai tagozatok országos tanácsának vezetői.

10. §

Titkárok országos tanácsa

A kongresszus két ülése között állást foglal, véleményt nyilvánít a szakszervezetet érintő aktuális kérdésekben, és dönt azokban az ügyekben, amelyek nem tartoznak az alap- és középszervek, vagy a kongresszus kizárólagos hatáskörébe.

A titkárok országos tanácsa

a) konszenzussal:

— kialakítja a TDSZ éves programját, állást foglal a napirenden lévő érdekvédelmi, érdekképviseleti, társadalmi, gazdaságpolitikai, szociálpolitikai és művelődéspolitikai kérdésekben,

— dönt a TDSZ gazdálkodásáról, éves költségvetéséről,

— elfogadja a TDSZ működési szabályzatát,

— meghatározza a TDSZ szakértői munkaszervezetét,

— elfogadja a TDSZ végrehajtó szervének és tisztségviselőinek a végzett munkáról szóló beszámolóját,

— meghatározza a nemzetközi tevékenység éves feladatait, a nemzetközi szervezetekkel való kapcsolattartást, a hozzájuk való csatlakozást és kilépést,

— dönt a vállalati szintű általános sztrájk megindításáról. E döntés nem sértheti a területi középszervek önkéntességét, a sztrájkban

való részvételre nem kötelezhető;

— dönt a kongresszus összehívásáról, meghatározza helyét, időpontját, napirendjét, a küldöttek létszámát, az indítványok beadásának határidejét, valamint létrehozza az indítványokat egyeztető bizottságot.

b) A titkárok országos tanácsa tagjainak többségi titkos szavazatával, választás útján betölti a két kongresszus között megüresedett tisztségviselői helyeket.

c) A titkárok országos tanácsa tagjainak többségi szavazatával dönt a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott személyi kérdésekben.

A titkárok országos tanácsa akkor határozatképes, ha a szavazásra jogosultak kétharmada jelen van.

A titkárok országos tanácsának tagja:

— országos titkár,

— középszervi területi titkárok,

— alapszervezeti titkárok,

— valamint a közvetlen delegáltak (szakmai, foglalkozási tagozatok vezetői).

A titkárok országos tanácsának ülésén tanácskozási joggal vesz részt a pénzügyi ellenőrző bizottság elnöke, és mindazok, akiket tanácskozási joggal meghívnak.

A titkárok országos tanácsa szükség szerint ülésezik. Akkor határozatképes, ha tagjainak több mint kétharmada jelen van.

Összehívásáról az országos titkár gondoskodik.

A titkárok országos tanácsának üléseiről a tanácskozás lényegét, valamint a döntéseket tartalmazó emlékeztető készül, amelyet nyolc napon belül mindazoknak meg kell küldeni, akiket érint.

11. §

Intézőbizottság

A titkárok országos tanácsának végrehajtó szerve, melynek két ülése között az operatív feladatokat az intézőbizottság látja el.

Az intézőbizottság képviseletet csak a titkárok országos tanácsának a megbízása alapján láthat el.

Munkájáról a titkárok országos tanácsa soros ülésén részletesen beszámol.

Tagjai

— a TDSZ titkára,

— a TDSZ területi középszervi titkárai,

— szakmai foglalkozási tagozatok vezetői (országos szint),

— kft.-k, alapítványok, egyesületek, szakmai közép-szervek, (nem igazgatóságok) képviselője(i), rotációban.

12. §

Pénzügyi ellenőrző bizottság

Feladata a szakszervezet gazdálkodásának, pénzügyeinek folyamatos ellenőrzése.

Tevékenységről rendszeresen tájékoztatja a titkárok országos tanácsát, és beszámol a kongresszusnak.

A PEB elnökét a kongresszus választja. Tagjait a középszervek delegálják.

13. §

A TDSZ munkabizottságai

Egy-egy meghatározott témában a titkárok országos tanácsának megbízása alapján járnak el.

14. §

A 12-13. § rendelkezései tevékenységükben minden szakszervezeti szinten.

15. §

Szakmai, foglalkozási tagozatok

Az azonos szakmájú, foglalkozási szakszervezeti tagok szervezetei. Szerepük, fő feladatuk a szakmai, foglalkozási érdekek feltárása, egyeztetése, közvetítése, képviselete, és az adott dolgozói körben végzendő szakszervezeti munka erősítése.

A tagozatok között horizontális és vertikális együttműködés alakítható ki.

A szakmai tagozatok minden szinten kapcsolódnak a partner szakszervezeti testületekhez.

A partner szakszervezeti testületek — egyedi ügyekben — jogait, hatáskörüket megoszthatják a tagozatokkal, vagy azokra átruházhatják.

16. §

A szakszervezet tisztségviselői

1. Az országos titkár jogosult a TDSZ hivatalos képviseletére.

2. Az országos titkár egy személyben felelős a TDSZ testületeinek (8. § 1., 3., valamint a 7. pont országos szinten) és apparátusának szabályszerű működéséért.

3. Gyakorolja mindazokat a munkáltatói jogokat, amellyel a testület megbízta.

4. Az intézőbizottság két ülése között, utólagos jóváhagyás mellett állást foglal az intézőbizottság elé tartozó ügyekben.

17. §

A szakszervezet pénzügyi alapja és gazdálkodása

A TDSZ pénzügyi alapja az alapszervezetek által fizetett hozzájárulásból, a szolgáltatások díjaiból, valamint egyéb bevételeiből áll.

A hozzájárulás mértékét a kongresszus határozza meg.

A szakszervezet az általa képviselt tagság védelmére, támogatására elkülönített forrásokat hozhat létre.

Budapest, 1990. május 9.

A Postai Dolgozók Szakszervezetének programja

(tervezet)

A Postai Dolgozók Szakszervezete (továbbiakban PDSZ) abból a célból szerveződött — a tagság akarata alapján —, hogy a postai és hírlaptevékenységet végző, illetve ahhoz kapcsolódó munkavállalók érdekeit képviselje, szakszervezeti tagságának az érdekét védje.

Célja: a tagság támogatásával a gazdasági vezetőség mellett a társadalmi partner szerepének a betöltése.

Feladata: a szakszervezethez tartozó tagság egészének, vagy nagyobb csoportjának a képviselte a Posta Vállalatnál, és más arra illetékes szervnél a feladatkörébe utalt témákban.

A szakszervezeti érdekvédelem középpontját az elkövetkező időszakban — minden szinten — a foglalkoztatással, a jövedelem- és szociális biztonsággal, a társadalmi esélyegyenlőség megteremtésével kapcsolatos feladatok jellemzik.

A javasolt program hosszú távra kívánja meghatározni a dolgozók jogos igénye alapján a szakszervezeti feladatokat, úgy, hogy egyben alapját adja a rövid távú programnak. Garantálni akarja a munkavállalók védelmét abban a tekintetben is, hogy a gazdálkodási forma váltásai- kor a munkavállalói érdekek, szerzett jogok, juttatások sérelmet ne szenvedjenek.

A vállalati vállalkozások körének módosítása, bővítése csak az érintett dolgozói réteg véleményének, illetve az illetékes szakszervezeti szerv egyetértésének a kikérésével történhet.

A postás dolgozók élet- és munkakörülményeinek védelme és javítása a PDSZ elsőrendű feladata, de vannak olyan követelések, amelyeket *állami szinten kell megvalósítani*. A PDSZ minden rendelkezésére álló eszközzel támogatja, szorgalmazza, segíti az alábbiakat:

- a képzettségnek megfelelő munkához való jogot, illetve ennek teljesítése hiányában társadalmilag elfogadható megélhetést állami felelősséggel;
- minden olyan privilégium, vagy hátrányos megkülönböztetés elleni fellépést, amely nemhez, vállalási felekezethez, nemzetiséghez, érdekképviselési szervhez való tartozásból következne, vagy politikai meggyőződésből fakadó megkülönböztetést;
- a munkavállalók át-, illetve továbbképzéséhez munkaidőkedvezmény, és ennek időtartamára átlagkereset;
- szervezett átképzési lehetőség — még a munkaviszony alatt — azon munkavállalóknak, akiknek munkaköre megszűnik. Ezt az időszakot a felmondási idő megállapításánál figyelembe kell venni;
- a vállalat tevékenységével összefüggő felmondás esetén munkáltatói végkielégítés fizetése;
- a gazdasági szabályozás azonos feltételeket teremtjen a hasonló szakmai felkészültségű és munkateljesítményt nyújtó munkavállalók keresetének alakulásában;
- a közszolgáltatás béremlékedése tartson lépést a versenyszféra beralakulásával;
- az adóprogresszió jelentős mérséklésével az átlagadózó szint csökkentése, az alsó- és közepes jövedelmek kategóriáknál;
- a költségjellegű bérpótlékok (például készenléti, ügyeleti, műszak) levonása az adóalapból;
- az adóztatás jobban vegye figyelembe a családok jövedelmi helyzetét, az eltartottak számát;
- a szakszervezeti tagdíjak további adómentességét;
- munkanélküli ellátás — állampolgári jogon — az elhelyezkedni nem tudóknak;
- a 38 órás munkahét általános bevezetését;
- a 20 nap alapszabadságot;
- a nők jogát az éjszakai munka megtagadásához;
- a beteg szülő ápolására egy évig táppénz igénybevétele;
- a rugalmas nyugdíjrendszert a nyugdíjkorhatár emelése nélkül.

Vállalati hatáskörben kell megvalósítani; kollektív szerződésben rögzítendő:

- a Magyar Posta Vállalat és a Postai Dolgozók Szakszervezetének együttműködése;
- valamennyi bér- és prémiumrendszer. Ehhez szükséges a bérrendszer egyszerűsítése, a pótlékok jelentős szűkítése;

— főmunkaidőben végzett munkáért a tisztességes megélhetést biztosító bér;

- a követő bérautomatizmus, amely megakadályozza a postás dolgozók bérlemeradásának újratemelését;
- a mindenkor társadalmi minimumnak megfelelő minimális bér;
- mindenki részére — munkavállalói jogon — 13. havi fizetés;
- minden normázott, vagy normázható munkahelyen olyan normák kialakítása, amelyek egyértelmű és megbízható alapját adják a szükséges és alkalmazandó létszám-nak.

A PDSZ valamennyi dolgozó élet- és munkakörülményének, foglalkoztatási biztonságának, szociális ellátásának javítása céljából szükségesnek tartja:

- az egységes Magyar Posta Vállalatnál munkavállalói jogon garantált kedvezmények (például pszdk stb.) szociális ellátások változatlan szintjét, reálértékének megőrzését, valamint fejlesztését;
- mindenkinek egységes étkezési hozzájárulást, legalább a mindenkori adómentességi határig;
- a szakemberképzés és a szakemberigény közötti összhang megteremtését;
- technológiai váltások, változások bevezetését megelőzően a személyi feltételek kialakításának külön megtervezését. Ez nem csak az új technikára való felkészülést, hanem a felszabaduló munkaerő elhelyezését, foglalkoztatását, átképzési lehetőségét is tartalmazza;
- a hivatalok nyitvatartási idejének — a törvényes munkaidőn belül — saját hatáskörben történő meghatározását a helyi önkormányzati szervekkel egyeztetve;
- a versenyhelyezethez való rugalmasabb alkalmazkodás céljából;
- a végrehajtó szervek nagyobb önállóságát;
- a munkavállalók jobb munkafeltételeinek a biztosítását;
- a jobb ügyfélszolgálat kialakítását;
- az egészséges és biztonságos munkahelyek kialakítását és megőrzését;
- a munkanélküli segélyt és a kismunkások kiegészítő alapítványok létesítését;
- a korábban postás dolgozók tulajdonát képező ingatlanok viszszerzését;
- a meglévő szakszervezeti vagy kamatozó kezelését.

A PDSZ feladata a postai és hírlaptevékenységet ellátó dolgozók egységes képviselte. Emellett azonban nem tekinthet el a különböző meghatározó *szakmai rétegek* sajátos érdekeinek képviselésétől és védelmétől.

Csak a legjellemzőbb tevékenységeket kiemelve szükségesnek tartja:

a kézbesítőknél:

- a személyes biztonságot fokozó intézkedések megtételét, ehhez önvédelmi eszközök beszerzését és rendszeresítését;
- a munkaeszközök (táska, kérekpár stb.) használhatóságának rendszeres felülvizsgálatát egészségi, biztonsági és célszerűségi szempontok alapján;
- a kézbesítőjárások rendszeres, időszakonkénti felülvizsgálatát;
- az előreszállítás rendszerének ésszerű bővítését;

Olyan szakszervezetet akarunk,

1. amelyet az önszerveződés, az alulról építkezés jellemez,
2. ahol kizárólag a tagság akarata érvényesül, és a nyilvánosság biztosított,
3. amelyben a tisztségviselők és testületek élnek a demokráciával,
4. ahol az egész szervezeti struktúrában alá- és fölérendeltség nem létezik,
5. amelyik minden partneri szinten nyitott és fogadókész a felmerülő gondokra,
6. amely a mindenkor meglévő törvények alapján fellépő tisztségvi-

— az egyenruha-ellátási rendszer egyszerűsítését, decentralizálását,

- az újonnan munkába lépőknek az egyenruha azonnali megadását;
- olyan alaphét, amely garantálja a tisztességes megélhetést;

hírlapos területen:

- a kiadókkal olyan szerződések megkötése, amely a munkavállalók érdekeit is figyelembe veszi. Új szolgáltatásokra vonatkozó szerződéseknek — amelyeknek a végrehajtása a dolgozók nagyobb csoportját érinti — ki kell kérni az érintett réteg előzetes, és az illetékes szakszervezet(-ek) véleményét, illetve egyetértését;
- hírlapkézbesítőknél:**
- a bérrendszer komplex felülvizsgálata, és olyan módosítása, amely megoldja
- a helyettesítési díj hiányából,
- a fillérszorzó és a kilométerpénz eltérő nagyságából adódó feszültségeket;
- munkaszervezéssel (járásata-lakítás, feladatátosztás stb.) meg kell akadályozni a személyi teljesítménytől független jövedelemingadozásokat;
- árusoknál:
- a munka- és a biztonsági követelmények javítását elősegítő egészségi, esztétikai és célszerűségi szempontból is megfelelő áruhelyek kialakítása;
- a foglalkoztatási biztonság megőrzése a működési vállalkozási formáktól függetlenül;
- az áruhelyek nyilvános és demokratikus elosztása.

a felvételnél:

- a dolgozók egészségének megóvása végett olyan korszerű munkahelyek kialakítása, amelyek megfelelnek a biztonsági és ergonómiai követelményeknek is;
- a takarékszolgálat számítógépes feldolgozásának mielőbbi kialakítása és teljes körű bevezetése;
- az egyesített felvevő munkahelyeknél a kezelési kisépekkel valamennyi munkahely ellátása (a hivatal nagyságától függetlenül);

szállítósolgálat, feldolgozás:

- megkezdett beruházások — szállítási telephelyek létrehozása — befejezése, úgy, hogy a dolgozók részére egészséges, balesetmentes munkafeltételeket nyújtson;
- az átlagostól eltérő munkakörülmények és munkafeltételek bérezésben való elismerését;
- biztonságos, a mennyiségi megterhelést bíró és a közlekedési viszonyokhoz alkalmazkodó gépkocsi-park kialakítása;
- olyan mozgópostakocsik rendszeresítése, amelyekkel a forgalmi igényeknek megfelelő, biztonságos a kezelés, és egészségesek a munkafeltételek;
- az irányítás és a feldolgozás belső rendszerének áttekintése, a munkafolyamatok korszerűsítése, egyszerűsítése;

közönségkapcsolat:

- kulturált felvételi helyiségek kialakítása, amelyek egyaránt szolgálják a munka biztonságát és az ügyfelek kényelmét, informálását;
- a közönség részére egyértelmű és közhírtető útmutatást adó üzletszabályzatok kialakítása, a belső kezelési utasítások korszerűsítésével, egyszerűsítésével együtt.

gondok szakmai úton nem intéződnék el, úgy azok rendezésében közreműködést vállalnak. Ez vonatkozik vállalaton belül és azon kívül egyaránt;

2. szorgalmazzuk új szolgáltatások bevezetését és új munkalehetőségek teremtését;
3. a vállalat mindennemű szervezeti átalakításában — beleértve a részvénytársasági formát is —, a dolgozók képviselőiben részt vegyünk;
4. a bérfejlesztés nagysága és a bérarányok alapvetően a munkaadóval folytatott alku eredményeként jönnek létre. Feladatnak tekintjük:
- a) a Magyar Műsorszóró Vállalatnál meglévő bérarányok felülvizsgálatát — az aktív és nyugállományú dolgozóknál egyaránt —, és szükség szerint új átlagkereseti arányok kialakítását;
- b) a kialakított új bérarányok következetes érvényesülését a végrehajtás során;

c) a minimális bérek a mindenkori társadalmi minimum felett alakuljanak dolgozóinknál;

5. 1990-ben új, korszerű kollektív szerződést kössünk, amely a jogszabályok adta lehetőségek keretei között használna a dolgozói igényeket a lehető legszélesebb körben figyelembe veszi;
6. a vállalat dolgozói részére a szociális ellátás színvonalát a nehezedő körülmények ellenére legalább szinten tartjuk, de lehetőség szerint emeljük;
7. továbbra is kiállunk a korszerűbb munkakörülmények és munkafeltételek megteremtéséért.

III.

Feladatunk:

1. A béralkuban részt vevő szakszervezeti tisztségviselők felkészítése.
2. Együttműködési megállapodás kidolgozása és megkötése a gazdasági vezetőkkel, s annak betartása.

(A megállapodás tartalmazná a gazdasági vezetőség és a szakszervezet közötti munkakapcsolatot, munkamódszert, minden olyan lényeges kérdést, amely az együttműködés során szabályozásra szorul, pl. a bérfejlesztés és anyagi juttatások elosztásának szabályait egészen a dolgozóig.)

3. A kollektív szerződésben garantált munkaidő-kedvezmény biztosítása a szakszervezeti tisztségviselőknél.
4. A nyugdíjasokkal való kapcsolattartás, életkörülményeik figyelemmel kísérése, anyagi és szükség szerint egyéb segítségnyújtás.
5. A béreform megvalósítása.
6. A korszerűbb társadalombiztosítási rendszer kiépítése.
7. A szociálpolitikai rendszer hatástan reformja.
8. A nyugdíjak reálértékének megőrzése, illetve a reálérték javítása, valamint a nyugdíjrendszer igazságosabb alapokon történő reformja.

A Magyar Műsorszóró Dolgozók Szakszervezetének programja

gondok szakmai úton nem intéződnék el, úgy azok rendezésében közreműködést vállalnak. Ez vonatkozik vállalaton belül és azon kívül egyaránt;

2. szorgalmazzuk új szolgáltatások bevezetését és új munkalehetőségek teremtését;
3. a vállalat mindennemű szervezeti átalakításában — beleértve a részvénytársasági formát is —, a dolgozók képviselőiben részt vegyünk;
4. a bérfejlesztés nagysága és a bérarányok alapvetően a munkaadóval folytatott alku eredményeként jönnek létre. Feladatnak tekintjük:
- a) a Magyar Műsorszóró Vállalatnál meglévő bérarányok felülvizsgálatát — az aktív és nyugállományú dolgozóknál egyaránt —, és szükség szerint új átlagkereseti arányok kialakítását;
- b) a kialakított új bérarányok következetes érvényesülését a végrehajtás során;

c) a minimális bérek a mindenkori társadalmi minimum felett alakuljanak dolgozóinknál;

5. 1990-ben új, korszerű kollektív szerződést kössünk, amely a jogszabályok adta lehetőségek keretei között használna a dolgozói igényeket a lehető legszélesebb körben figyelembe veszi;
6. a vállalat dolgozói részére a szociális ellátás színvonalát a nehezedő körülmények ellenére legalább szinten tartjuk, de lehetőség szerint emeljük;
7. továbbra is kiállunk a korszerűbb munkakörülmények és munkafeltételek megteremtéséért.

III.

Feladatunk:

1. A béralkuban részt vevő szakszervezeti tisztségviselők felkészítése.
2. Együttműködési megállapodás kidolgozása és megkötése a gazdasági vezetőkkel, s annak betartása.

A Távközlési Dolgozók Szakszervezetének programja

(tervezet)

lampolgári jogon — az elhelyezkedni nem tudóknak;

- a 38 órás munkahét általános bevezetését;
- a 20 nap alapszabadságot;
- a nők jogát az éjszakai munka megtagadásához;
- a beteg szülő ápolására egy évig táppénz igénybevétele;
- a főmunkaidőben végzett munkáért a tisztességes megélhetést biztosító bér;
- olyan, béralku folyamatában kialakított bérfejlesztés, mely a versenyhelyeztetbe, piaci viszonyok közé kerülő hírközlés területén garantálja a távközlési munkavállalók megbecsülését, és amely megakadályozza a távközlési dolgozók bérlemeradásának újratemelését;
- munkahelymegszűnéskor, átszervezéskor, technológiaváltáskor, ha a vállalat mond fel a dolgozónak, minimum hat hónapi felmentési idő biztosítása;
- munkavállalói jogon 13. havi fizetést;
- olyan normák kialakítása és bevezetése, amelyek egyértelmű mérőszámként használhatók a teljesítmények megállapítására; szükség esetén összehasonlításra, és a teljesítményszámolás megbízható alapját képezik.

A TDSZ a távközlésfejlesztési program végrehajtását szükségesnek tartja, és támogatja, de csak úgy, ha:

- a kiemelt távközlési fejlesztés, technikai fejlődés, legalább annyira hasznára válik az e területen foglalkoztatott dolgozóknak, mint a jobb szolgáltatást igénybe vevő ügyfeleknek;
- olyan programot kell végrehajtani, kidolgozni, amely szakmailag kielélt, közgazdaságilag megalapozott, a társadalmi nyilvánosság „szűrőjén” átmegy;
- a monopóliumoldás és a privatizáció során:
- a távközlési monopóliumoldás az alaphálózatra ne terjedjen ki,
- a távközlési alaphálózatok működtetése, fenntartása és üzemeltetése a Magyar Távközlési Vállalat feladatát képezze;
- a munkavállalói tulajdonszerzés kellő mértékben biztosított és pénzügyileg kedvezményezett;
- az új távközlési törvény garantálja a versenysemlegességet, és annak megakadályozását, hogy egyes nagyobb, nyereséget hozó szolgáltatásokat — külső vállalkozók — az MTV-től elnyerjék, és ezáltal a vállalatnál végül a gazdaságtalan feladatok maradjanak, kötelező végrehajtással;
- az üzemeltetés és a fejlesztés párhuzamosságára való tekintettel, a távközlési fejlesztési programot

ugyanaz a szolgáltató hajtja végre, amely jelenleg is ellátja az üzemeltetést, és viseli annak terheit;

- az egymásra épülő, de egységes szolgáltató rendszer továbbra is egy vállalat keretén belül marad;
- a versenyhelyeztethez való rugalmasabb alkalmazkodás céljából:
- a végrehajtó szervek nagyobb önállóságot kapnak,
- a munkavállalóknak jobb munkafeltételeket nyújt,
- jobb ügyfélszolgálati rendszert hoz létre,
- a dolgozók foglalkoztatási biztonságát megőrzi, ezzel együtt garantálja;
- a kvalifikált szakmai réteg nagyobb elismerését (anyagiilag, erkölcsileg).
- a szakképzési és továbbképzési lehetőséget, kiemelt figyelemmel a fiatalokra,
- összhangot teremt a szakemberképzés és -igény között.

A TDSZ valamennyi dolgozó élet- és munkakörülményének, foglalkoztatási biztonságának, szociális ellátásának javítása céljából szükségesnek tartja:

- az egységes Magyar Postánál munkavállalói jogon megszerzett kedvezmények, szociális ellátások változatlan szintjét, reálértékének megőrzését, valamint fejlesztését;
- mindenkinek egységes étkezési hozzájárulást legalább a mindenkori adómentességi határig;
- technológiai váltások, változások bevezetését megelőzően a személyi feltételek kialakításának külön megtervezését. Ez nem csak az új technikára való felkészülést, hanem a felszabaduló munkaerő elhelyezését, foglalkoztatását, átképzési lehetőségét is tartalmazza;
- az egészséges és biztonságos munkahelyek kialakítását és megőrzését;
- az üzemi orvosi hálózat bővítését, ezen belül a szakorvosi ellátás színvonalának emelését;
- a munkanélküli-segélyt és a kismunkások kiegészítő alapítványok létesítését;
- a Hűség Alapítvány értékének megőrzése végett a kiegészítés összegének rendszeres karbantartását;
- a korábban postás dolgozók tulajdonát képező ingatlanok viszszerzését;
- a meglévő szakszervezeti vagy jövedelmező kezelését.

A TDSZ feladata a távközlési tevékenységet végző, illetve ehhez kapcsolódó munkavállalók egységes képviselte. Emellett azonban elengedhetetlen a különböző szakmai rétegek sajátos érdekeinek a feltárása, képviselte, védelme is. Ezért az azonos területen dolgozók között szakmai tagozatok létrehozása célszerű. Az önkéntes szerveződés alapján kialakított tagozatok egymással horizontális és vertikális kapcsolatra léphetnek sajátos érdekeik megjelenítése és képviselte céljából. Érdekeik megjelenítésére, céljaik elérésére saját programot készíthetnek, amely igényük alapján a TDSZ általános programjának — mint rétegspecifikus rész — szerves részét képezheti.

Választottak a miskolciak is

Az országban utolsóként, április 28-án tartotta beszámoló és választó küldöttértekezletét a miskolci tszb.

A levezető elnök, **Makovnik Emil** ismertette a napirendi pontokat, valamint a választást előkészítő bizottságok teendőit. **Kiss József** titkár, a tszb beszámolójában rámutatott a házánkban végbement nagy változásokra. Legfőbb cél a megújulás igényének minél kedvezőbb kielégítése. El kell vetni a régi módszerekből a ma már korszerűtleneket, és új utakat, új módszereket kell keresni, és ezeket támogatni.

Az alapszervek már megalakultak. A Posta Vállalat Miskolci Igazgatóságánál 28, a Távközlési Vállalat Miskolci Igazgatóságánál pedig 7 alapszerv jött létre. A választóértekezletre minden 100 fő után 1 küldött kapott megbízást. Az értekezleten egy kivételével minden küldött megjelent, így az értekezlet határozatképes volt. **Kiss József** a beszámolóban hangsúlyozta, hogy a szakszervezet legfőbb feladata a dolgozók érdekképviselete. Nyílt, őszinte tájékoztatás kell a szakszervezet és a szakma részéről. Ezt igénylik a dolgozók. Vigyázni kell arra mind a szakmának, mind a szakszervezetnek, hogy ne adjanak okot esetleges sztrájkokra. Megállapította, hogy bár az utóbbi időben lényeges béremelések történtek — melyben igen nagy szerepe volt a szakszervezetnek —, a béremelés még nincs arányban a vásárlóérték nagyarányú romlásával, ezért további béremelésekre van szükség.

Az érdekvédelem során szükséges a szoros kapcsolatrendszer kiépítése a szakmával, de a dolgozók érdekében ütközésekre is sor kerülhet.

A továbbiakban szó esett a megadózottat újítási díj miatti újítási kedv csökkenéséről, a javuló munkavédelmi munkáról, a segélyekről és a kivételes nyugdíjemelésről. Ez utóbbiban a beszámolóban időszak alatt több mint 200-an részesültek az arra rászorulóak közül. Üdülésben a dolgozók 15 százaléka vett részt. Az üdülési díj 30 százalékos emelése feltehetően kedvezőtlenül fogja befolyásolni a dolgozók üdülési kedvét. Az előadó ismertette az üzemeltetés, a gyermekintézmények, valamint a tömegsport eredményeit és problémáit.

A tszb-titkár megállapította, hogy a szociális költségeket a területen a szakma nem fogta vissza. A szakszervezet tagsága egységes. Szakmai téren is biz-

tosították a működőképességet. Az alapszervek szervezettsége megfelelő. Fontos, hogy a szakmai középvezetőknek is legyen megfelelő szakszervezeti partnerük.

A szakszervezeti szövetség létrehozását mindkét vállalat alapszervezeteinél egyhangúlag, illetőleg túlnyomó többségében szükségesnek tartják. Mindkét helyen szükségesnek tartják a dolgozók, hogy a szakszervezet legyen független a szakmától és a pártoktól. Működésében legyen irányadó a Munka Törvénykönyve és a kollektív szerződés.

A beszámolót néhány hozzászólás és kiegészítés után az értekezlet elfogadta. Ezután a tszb lemondott. Majd a két vállalat szakszervezeti küldöttei megválasztották a középszintű vezetőséget.

Szavazás után a Távközlési Vállalatnál a szakszervezeti középszerv neve: **Távközlési Szakszervezet miskolci területi tanácsa** lett, 13 taggal. Elnöknek **Szűcs Lászlót**, a miskolci igazgatóság osztályvezetőjét, titkárnak pedig **Kiss Józsefet**, a volt tszb-titkárt választották meg. Ugyancsak megválasztották a különböző munkabizottságok vezetőit és a pénzügyi ellenőrző bizottság tagjait.

A Posta Vállalat szakszervezeti középszervének neve: **Posta Vállalat Postások Szakszervezete területi szakszervezeti bizottsága**. Elnöknek **Miklovics Mihály**né, titkárnak **Sztahura Lászlóné**t választották meg, munkatársként pedig **Pinczés János**né. Az új tszb-nek összesen 22 tagja van, és természetesen megválasztották a munkabizottságokat is.

Főtítkárnak, **Gricserné Heszky Enikő** igyekezett mindkét választáson részt venni. Biztató szavai utat mutattak az új szakszervezeti középszervi tisztségviselőknek. Szavait idézve: „*Azért, mert az apa és az anya elvált, a nagy postáscsalád egy akarattal együtt maradt, és a válást sem a gyerekek, sem a nagymamák és nagyapák — azaz a nyugdíjasok — hátrányosan nem érezhetik meg.*”

Ezt csak megerősítette **Básti János**, a Borsod Megyei Szakszervezeti Szövetség képviselője, amikor így nyilatkozott: „*A postások megyei szinten mindig példát mutattak szakmai és szakszervezeti hűségből. Remélem, ez a jövőben is így lesz.*”

Úgy legyen!

Horváth Dezső

Húsvéti tájfutóverseny

Gépkocsik, autóbuszok és — **Nagy Róbert**, **Hunyadi Károly** és **dr. Rédl Gábor** — közreműködésével valósult meg. A rendezésben a szakosztály csaknem minden tagja részt vett. Mozgósításukat, szervezésüket, irányításukat a szakosztály edzői — **Korik Vera** és **Korik Andor** — fogták össze.

A verseny elit kategóriáiban magyar győzelmek születtek. A nőknél **Oláh Katalin**, az OSC versenyzője, a férfiaknál a junior Európa-bajnok, **Pavlovics Gábor** győzött. A külföldiek közül a litvánok 4, Romániából erdélyi barátaink 3, a finnek 2 kategóriában diadalmaskodtak, s mellettük egy-egy bolgár, osztrák, belga, NSZK-beli és svájci győzelem is született.

A verseny harmadik napján került sor a dr. Szentgyörgyi Imre emlékversenyre, amelyen csak postás dolgozók és családtagjaik állhattak rajthoz.

A versenyt a Békésy DSE és Budapesti Postaigazgatóság egyes csapata nyerte (**Katona László** és **Fábics Tamás**), a Budapesti Távbesszélő Igazgatóság (**Borlay Krisztina** és **Borlay Gábor**), valamint a Budapesti Postaigazgatóság (**Fábics Miklós** és **Csáki Krisztina**) csapata előtt. A vándorserleget a Budapesti Távbesszélő Igazgatóság nyerte.

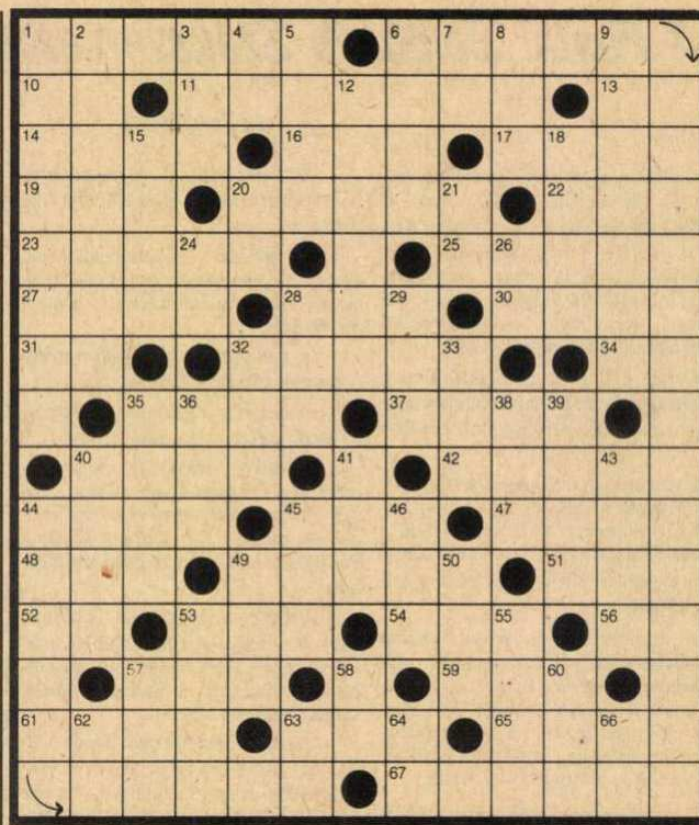
A háromnapos versenysorozat az eredményhirdetéssel fejeződött be.

Schell Antal

POSTÁS DOLGOZÓ
A Postások Szakszervezetének lapja
Szerkesztőség: Budapest XIV., Cházár András u. 13.
Postacím: Budapest, Postafiók 14. 1406
MNB 218-98330-4116
Felelős szerkesztő: **MEZŐFI LÁSZLÓ**
Telefon: 142-8777
Kiadja a Népszava Kiadó Vállalat
Budapest VII., Rákóczi út 54. Telefon: 122-4810
Levelezési cím: Budapest, Postafiók 32. 1964
Felelős kiadó: **KISS JENŐ** vezérigazgató
Előfizetési díj egy évre: 36 Ft
90—1183. Szikra Lapnyomda, Budapest
Felelős vezető: **DR. CSÖNDES ZOLTÁN** vezérigazgató
ISSN 0230—3701

1 2 4 8 16 * * *

Napoleon így vélekedett: „*A szépasszony a szemnek tetszik, a jóasszony a...*” Folytatás — beküldendő — a vissz. 6. és függ. 44. alatt.

VÍZSZINTES

1. Ez a készülék munkahelyeken nem népszerű, 6. *Az idézet első része*, 10. Fordított névelő, 11. A magyar tengertől távolos község, 13. Következménye van, 14. Híradástechnikai márkák, 16. Szlovák igen (ford.), 17. Göngyölegység, 19. Szilaj, 20. Idegen szerelem, 22. Félig rozsos! 23. Női név, 25. Jegyzede? 27. Tisztítószert, 28. Kedélytelen, 30. Billeg, 31. Állatlak, 32. Baromfi, 34. Végtelen nyúl! 35. Az alkohol gyöke, 37. ... de Vega, 40. Energia, 42. Fej humorosan, 44. Kaffka-mű, 45. ... Dagover, 47. Sztárfocista volt, 48. Lehetőség, 49. Légiforgalmi társaság, 51. Labdarúgó kupa, 52. Hamis, 53. Mutatószó, 54. Evőeszköz, 56. A második világháború rosszemlékű betűjele, 57. Női becenév, 59. Beszédrész, 61. A kisiskolás táskájában van, 63. Román autómárka, 65. Sommer filmszínész nő személyneve, 67. Néger-haj.

4. Idegen igen, 5. Állati fekhely, 6. Angol csillag, 7. Zoli fél! 8. Jelez, 9. ... Szihának, 12. Dzseki, 15. Francia zeneszerző, 18. Névnepja április 2-ikán volt, 20. Azonos magánhangzók, 21. Német tojás, 24. Kínai hosszmetér, 26. Könnyeit hullajtja, 28. A ház része, 29. Zenés vers, 32. ... Novak, 33. Bőséges, 35. Származik, 36. Fénylik a feje, 38. Zenei irányzat, 39. Vakkantók, 40. Gondoz, 41. A csónak része, 43. Tiszti rang (röv.), 44. *Az idézet második része*, 45. Régi súlymérték, 46. A dinnyén látható, 49. Hírszolgálati szerv, 50. Éles szerszámmal formál, farag, 53. Algériai kikötő, 55. Zőrej (ford.), 57. Vonatköznevmás, 58. Európai nép, 60. Lazít, bont, 62. Vallásrövidítés, 63. Római pénzecske, 64. Olga páratlan betűi, 66. Építőanyag.

— **Bánhidi** —

Beküldési határidő: június 10.

Előző rejtvényünk helyes megfejtése: ... a hazát kockáztatni nem szabad!

Könyvtutalványt nyertek:

FÜGGŐLEGES

1. Garantál, 2. A vonat teszi, 3. Hazai labdarúgó bajnokság,

Holyba Zoltán Naszály, **Keresztes Márta** Sopron, **Pipicz Sándorné** Salgótarján és **Roma Gáborné** Nyírbogdány.

A postatörténeti vetélkedő eredménye

E lap hasábjain adtunk hírt első ízben az elmúlt év decemberében meghirdetett vetélkedősorozatunkról. A mindnyájunkban meglevő játékkedvet szerettük volna felhasználni a postaszolgálat történetéről, a művelődési központ életéről szerzett ismeretek szélesítéséhez. Kérdéseink a hagyományos postaszolgálat, a távközlés és a hírközlés közel- és régmúlt eseményeit próbálták felidézni.

Vajon hányan tudtuk eddig, hogy mik voltak a „delizánszok”, vagy hogy egy bizonyos **Taxis Mátyás** nevezetű úriember volt Magyarország első postamestere? Arra a kérdésre, hogy ki alkalmazott először technikai eszközt a hang továbbítására, hányan vágtuk volna rá gondolkodás nélkül — helytelenül — „Graham Bell!” Gondoltuk volna-e, hogy az első rádióadások egy bútorszállító kocsiban készültek. (Legtöbben ebbe a csapdánkba ugrottak be, megjelölve a rádióadások készítésének közismert Rákóczi úti, illetve jelenlegi helyszínét.)

Bár a három forduló kérdéseinek válaszaihoz segítséget nyújtott a Postamúzeum állandó kiállítása, a megfejtők nagy része szakkönyvtárakban próbált rálelni a helyes válaszokra.

A fővárosi pályázatok mellett igen nagyszámú vidéki megfejtés érkezett az ország közeli és távolabbi részeiből, Nagykanizsától Földesig. Az aktív postás dolgozók mellett postás szakközépiskolások és nyugdíjasok is pályáztak. Megleپdöttünk, hogy a vidéken élők mennyire jól értesültek a művelődési központunk életével kapcsolatos dolgokról.

A vetélkedősorozat nyertesei a következők:

I. helyezett: **Sebesztha Károly** (Budapest). Jutalma egy kétnapos, kétszemélyes kirándulás Nyugat-Magyarország tájaira.

II. helyezett: **Dióssy István** tanuló, (Puskás Tivadar Híradástechnikai Szakközépiskola). Jutalma egy kétszemélyes vacsorameghívás.

III. helyezett: **Nausch Géza**né, (Tatabánya körzeti postahivatal). Jutalma egy ajándékcsomag.

A IV—VI. helyezettek — **Kis Jánosné** (Tatabánya), **Megyeri Márton** (Budapest) és **Rónavári László** (Budapest) — második magukkal meghívást kapnak egy általuk választott fővárosi színházi előadásra.

A vetélkedősorozat helyes válaszai a Postás Művelődési Központ júniusi műsorfüzetében olvashatók.

Gratulálunk a nyerteseknek, köszönjük a pályázók részvételét!

Szabó Éva

Budafok és Zugló üzembe helyezése

1990. április 27-én üzembe helyezték a budafoki 8000 állomáskapacitású és a zuglói 20 000-es kapacitású telefonhőközpontot.

Budafokon az Austria Telecom által gyártott ADS (Austrian Digital System) típusú telefonfőközpont létesült, amely az első tároltprogram-vezérlésű főközpont Budapesten. A központ a kedvező műszaki jellemzőkön túl számos előfizetői és felhasználói szolgáltatást képes nyújtani. A többi főközponthoz digitális csatlakozó berendezéssel kapcsolódik. A tároltprogram-vezérelt berendezés feladata a hívások kezelésén túlmenően a központ működésének átfogó ellenőrzése, a hiba helyének automatikus behatárolása, és ezzel a fenntartás egyszerűsítése, valamint a forgalommerés, díjazás és egyéb adminisztráció elvégzése.

A XXII. kerületben működő valamennyi telefont az új főközpontra kapcsoltuk át. Ez 2018 egyéni és 984 közületi, összesen 3002 telefon átkapcsolását jelenti. A számváltás az első három számjegy érinti, az utolsó négy számjegy változatlan. A XXII. kerületben valamennyi telefonszám 226-tal fog kezdődni.

Zuglóban a fejlesztés keretében 20 000

számkapacitású BHG gyártású crossbar főközpont létesült, 10 darab 1000-es konténerközpont csatlakozására alkalmas fogadóegység létesítésével. A bővítésre, illetve rekonstrukcióra a kötvényes területeken került sor.

A központ 6000 iker- és 14 000 különvonal-kapacitású. Az üzembe helyezés során 3475 egyéni és 2635 közületi, összesen 6110 telefont kapcsoltunk át az új főközpontra.

A központ üzembe helyezése számváltással járt.

Mind a két központba bekapcsolt előfizetők kapcsolási száma továbbra is 7 számjegyű és 2-vel kezdődik. Valamennyi előfizetőt levélben értesítettünk a számváltásról. Az előfizetőket gépi berendezés segítségével tájékoztatjuk a számváltásról.

Ferenczi Csabáné

